

Internationella händelser

Ibland kan det vara lärorikt att ta del av världshändelser ur ett annat perspektiv än vi är vana vid. Det kan vara utlandets blick på Sverige eller Sveriges blick på andra länder. I serien Internationella händelser skildras aktuella konfliktområden och händelser i en amerikansk produktion.

USA är en stormakt som är en aktör på många platser på jorden. I programmen ges intressanta förklaringar till de internationella insatserna utifrån amerikanska och lokala experter. Diskutera vinkeln och avsändarens roll i seriens olika delar.

Speltid: 26 min

Från: 15 år

Ämne: Samhällskunskap

Produktionsland:

USA, 2016

Svensk version:

© Cinebox, 2017

Ansvarig utgivare:

Ann Nordström

Filmmr: 1746

För ytterligare källinformation:

Kontakta Cinebox

08-445 25 50

Islamiska staten

Terrororganisationen Den islamiska staten, IS, uppstod ur det syriska inbördeskrigets kaos samt från en gren av al Qaida. Men orsakerna kan spåras till USA:s invasion i Irak 2003, då Saddam Hussein avsattes. I filmen beskrivs hur extremism gynnades av USA:s agerande. Invasionen ansågs vara en kränkning av Iraks suveränitet och gav upphov till ilska hos många. I filmen lyfts även fram att USA försvagade den del av byråkratin i landet som faktiskt fungerade samt att beslutet att upplösa den irakiska armén förvärrade situationen. Rebellgrupper bildades för att fördriva de amerikanska ockupanterna.

Tidigare hade Hussein's Bathparti förtryckt shiiter och favoriserat sunnimuslimer. 2003 ändrades maktbalansen och USA:s närvaro bidrog till att en muslimsk extremistisk armé föddes som 2014 tog sig över till Syrien. Al-Qaida hade förvandlats till Islamiska staten, som var inspirerade av Zarqawi, och de kunde nu dra fördel av den instabilitet som uppstått i Syrien som följd av den arabiska våren. IS fick initialt framgångar genom finansiering från olja, kidnappningar samt PR via sociala medier. Assadregimen gav också IS ett ideologiskt utrymme att växa, som beskyddare av sunnimuslimer i Syrien och Irak. Att få bort IS är svårt och ordföranden i *The International Crisis Group* Jean-Marie Guéhenno menar att det är politik som besegrar terrorism, inte militär styrka. Hur ska de utsatta nås innan de ansluter sig till extremistgrupper?

CINEBOX

En del av Swedish Film AB

Box 6014 • 171 06 Solna • SWEDEN • Tel: 08-509 025 63 • Fax: 08-445 25 60
info@cinebox.se • www.cinebox.se

Begrepp/Nyckelord

Terrorism, invasion, extremism, IS, Isis, al Qaida, inbördeskrig, interimregering, baathism, Saddam Hussein, Zargawi, rekrytering, finansiering, shiiter, sunniter, sunnimuslim, shiamuslim, radikaliserade.

Frågor till filmen

1. När bildades IS?
2. Vilka orsaker till IS bildande lyfts fram i filmen?
3. Vilken betydelse hade USA:s invasion av Irak för bildandet av IS?
4. Paul Bremer lyfter fram ett misstag som USA gjorde. Vilket?
5. Vad menas med Baathism?
6. Vilka konsekvenser menar man att dödandet av Saddam Hussein fick?
7. Vem var Zargawi?
8. Hur såg det nya styret ut i Irak efter störtandet av Saddam Hussein?
9. Vad menas med en interimregering?
10. När drog sig USA tillbaka?
11. Hur blev situationen i Irak då?
12. Varför blev det inbördeskrig i Syrien? Hur kopplas det till att IS bildades? På vilket sätt blev detta en språngbräda för IS?
13. På vilket sätt menar man att IS skiljer sig från andra extremistgrupper?
14. Vad är det enligt filmen som gör att många lockas till IS?
15. Hur rekryterar IS sina medlemmar?
16. Vad är problemet med USA:s strategi?
17. Hur finansieras IS?
18. Vilka utmaningar står USA och övriga världen inför idag?

Diskussionsfrågor

1. Tycker eleverna på något sätt att det märks att filmen är amerikansk? Diskutera vinklingar och perspektiv, källkritik, objektivitet, subjektivitet, samt det som är så aktuellt idag med "fake news" med eleverna.
2. Hur ser eleverna på USA:s närvaro i Mellanöstern? Är det nödvändigt/viktigt/förståeligt/onödigt? Motivera era svar.
3. Varför söker sig människor till extremism? Hur ska utsatta nås innan de ansluter sig till extremistgrupper? Varför tror ni att människor som bor i andra delar av världen och Sverige väljer att ansluta sig till IS?

Förslag till arbete med filmen:

- Låt eleverna anteckna svar på frågorna under tiden att ni tittar på filmen. Låt dem berätta för varandra vad de skrivit ned.
- Dela in klassen i grupper som samtalar kring diskussionsfrågorna. Låt dem redovisa sina tankar för hela klassen efter en stund.

Fördjupning

- Låt eleverna skapa digitala tankekartor, exempelvis i prezi, som visar allianser i Mellanöstern. De redovisar genom att presenterar och föra ett resonemang kring alliansers betydelse i området.
- Låt eleverna spela brädspel, eller digitala spel, där bildandet av allianser utgör en viktig del av spelet ("Risk" är ett exempel).

Här kan du hämta mer information

<https://varldspolitikfokus.wordpress.com/2016/07/01/den-islamistiska-terrorismen-i-europa-mellanosterns-krig-orsaker-och-losningar/>

<https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/syrien/>

<https://www.ui.se/globalassets/landguiden/lektioner/aktuella-vapnade-konflikter.pdf>

<http://www.globalis.se/Konflikter/Den-islamiska-staten-IS>

<http://www.so-rummet.se/lektioner-och-lararmaterial/lararhandledning/ung-och-extrem-om-valdsbejakande-islamistisk-extremism>

<http://www.so-rummet.se/lektioner-och-lararmaterial/kallkritik>

<http://www.dn.se/nyheter/varlden/vilka-ar-is-och-vad-vill-is-egentligen/>

<http://www.expressen.se/geo/vi-forklarar-is--terrorismen--kalifatet--pengarna/>

<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=3304&grupp=21519>

www.ne.se - Nationalencyklopedin

<https://duckduckgo.com/> - En sökmotor som inte spårar dig

<http://factlab.com/#lo=1> - Dagens nyheterers skolsajt

<http://www.cinebox.se/> - Cinebox hemsida

PROGRAMMEN STÄMMER VÄL MOT LÄROPLANERNAS SYFTE OCH KURSMÅL I LGR11 SAMT GY11:

LGR11

Samhällskunskap ur ämnets syfte:

Människor har alltid varit beroende av att samarbeta när de skapar och utvecklar samhällen. I dag står människor i olika delar av världen inför både möjligheter och problem kopplade till globalisering, interkulturella relationer och hållbar samhällsutveckling.

Åk 7-9

Information och kommunikation:

Olika slags medier, deras uppbyggnad och innehåll, till exempel en dagstidnings olika delar. Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet.

Rättigheter och rättsskipning:

Hur mänskliga rättigheter kränks i olika delar av världen.

Beslutsfattande och politiska idéer:

Aktuella samhällsfrågor, hotbilder och konflikter i Sverige och världen. FN:s syfte och huvudsakliga uppdrag, andra former av internationell konflikthantering och folkrätten i väpnade konflikter.

GY11

Samhällskunskap ur ämnets syfte:

Eleverna ska utveckla följande: Kunskaper om demokrati och de mänskliga rättigheterna såväl de individuella som de kollektiva rättigheterna, samhällsfrågor, samhällsförhållanden samt olika samhällens organisation och funktion från lokal till global nivå utifrån olika tolkningar och perspektiv. Förmåga att söka, kritiskt granska och tolka information från olika källor samt värdera källornas relevans och trovärdighet.

Samhällskunskap 1a1, 50 poäng:

- *Maktfördelning och påverkansmöjligheter i olika system och på olika nivåer utifrån olika demokratimodeller och den digitala teknikens möjligheter.*
- *Mediers innehåll och nyhetsvärdering i samband med frågor om demokrati och politik.*

Samhällskunskap 1b, 100 poäng:

- *De mänskliga rättigheterna, vilka de är, hur de förhåller sig till stat och individ och hur man kan utkräva sina individuella och kollektiva mänskliga rättigheter.*
- *Folkrätten i väpnade konflikter. Den internationella humanitära rätten och skyddet för civila i väpnade konflikter*
- *Mediers innehåll och nyhetsvärdering.*

Samhällskunskap 2, 100 poäng, ur centralt innehåll:

- *Det nutida samhällets politiska utveckling utifrån historiska ideologiska villkor, till exempel mänskliga rättigheter, nationalism, kolonialism och jämställdhet, i relation till maktfördelning och ekonomiska villkor. Frågor om aktörens handlingsfrihet kontra strukturella villkor.*
- *Källkritisk granskning, tolkning och värdering av information från olika medier*

Samhällskunskap 3, 100 poäng, ur ämnets syfte:

- *Ett komplext samhälle med stort informationsflöde och snabb förändringstakt kräver ett kritiskt förhållningssätt och eleverna ska därför ges möjlighet att utveckla ett sådant. Det omfattar förmåga att söka, strukturera och värdera information från olika källor och medier samt förmåga att dra slutsatser utifrån informationen.*

Internationell ekonomi, 100 poäng, som bygger på kursen samhällskunskap 1a2 eller kursen samhällskunskap 1b.